

ДАКУМЕНТЫ В. И. ЛЕНИНА

Ніжэй друкуюцца 6 документаў Владзіміра Ільіча. Сярод дакументаў Леніна публікуюцца 4 тэлеграмы перыяду грамадзянскай вайны, пісьмо наркам'юсту Курскаму — 18 сакавіка 1922 г. і запіска на палітбюро — 6 кастрычніка 1922 г.

Першая тэлеграма, датумая 2 ці 3 студзеня 1919 г., цаліком напісана таварышам Сталіным, подпіс Леніна. Тэлеграма напісана ў перыяд пачаўшагася разнучага наступлення чырвоных войск супрэсіі даўніцай арміі Краснова. Успішнае ў тэлеграме заняцце Гайгорода красногвардзіцамі наслідка нядоўгачасны хактэр. Ужо ў другой, пасля студзеня атрады Краснова спешы адступіць па ўсему фронту. Аправаўшы ў Каспійскі моры англійскі флот, аб якім таксама говорыцца ў тэлеграме меў сваі базы Баку, акупаваны англійскімі імперыялістамі ў другой паслядзе.

Тэлеграма Рэзваненкову ўсходніх фронта 9 чэрвеня 1919 г., указаваша на задачы ўсходніх фронтаў у барацьбе з Калчаком і падкресліваючая неабходнасць першай часткі войск на ішым фронтам, напісана ў перыяд пачаўшага наступлення «Дзядечкі» на Петраград і прымрэ даўніцай арміі Краснова. Успішнае ў тэлеграме заняцце Гайгорода красногвардзіцамі наслідка нядоўгачасны хактэр. Ужо ў другой, пасля студзеня атрады Краснова спешы адступіць па ўсему фронту. Аправаўшы ў Каспійскі моры англійскі флот, аб якім таксама говорыцца ў тэлеграме меў сваі базы Баку, акупаваны англійскімі імперыялістамі ў другой паслядзе.

Тэлеграма Фрунзе 18 кастрычніка 1919 г. напісана ў перыяд нашых разнучых поспехаў у барацьбе супрэсіі Калчака на ўсходніх фронтах. 14 кастрычніка началася новая наступленне чырвоных армій, начнічковікі зламаўшася супраціўленне калчакоўцу. Фрунзе ў гэтых час дэйнічыў у раёне Уральскай і Ордзінбургскай абласцей.

Тэлеграма таварышу Сталіну 13 лістапада 1920 года напісана ў той час, калі Сталін вінчадзіўся на Каўказе ў Тэмір-Хан-Шуре (Буйнакск), куды ён прыйшоў з Баку на з'езд народу Дагестана. Таварыш Сталін кіраваў на Каўказе пікіндзіцкім уцелёўшчыкам яшчэ з белавардзіскіх атрадаў.

Поводам да напісання пісьма наркам'юсту Курскаму 18 сакавіка 1922 г. наспৰылі агітасці, выліўшыяся ў Сахаратаўсце. У пісьме Ленін патрабуе «плюті расправы» з віноўнымі.

Запіска ў палітбюро напісана Владзіміром Ільічом 6 кастрычніка 1922 года. Ленін толькі днім (2 кастрычніка) прыступіў да работы, папрапіўшыся пасля першых прыступаў хваробы. Запіска напісана ў сувязі з абмеркаваннем на палітбюро даўніцай камісіі аб сэнсійскіх канстытуцыях. Ленін, у якога ў гэтых час балу з'яўляўся, до чаго бымінае ў запісі (і наўгур у адчуваў сабе ў гэтых час не надароўым), на пасяджэнні не прысутнічыў.

Інстытут Маркса-Энгельса-Леніна пры ЦК ВКП(б).

У РЭВВАНСОВЕТ РЭСПУБЛІКІ

(2 ці 3 студзеня 1919 г.).

З апературай залікі начальніка штаба каўказскага фронта № 4873 пісьмам, што красногвардзіцамі заняты Гайград на беразе Болгі, на поўдні ад Сироты, пагражалочы, па-перше, палім вялікімі грузамі, якімі ўзводзілі ў Сироты, па-другое, пілесці лініі Астрахані-Саратаў. Просіла прыняць меры з той-ка апературай залікі вільні, што англійскі флот, склад-4 суднаў, збітраўся Старопецербургскай, па побудзе Астрахані, заняты лініі пасажырскіх барж і альм'ё пешыходзікамі ў моры, захваціўшы наша пінгвіна судне «Алжесэр» ў медыніцкім персанадам. Да наш флот і што ён робіц? (12).

Старшыня Соўніка ЛЕСІН.

ТЭЛЕГРАМА РЭВВАНСОВЕТУ УСХОДНЯГА ФРONTA

(9 чэрвеня 1919 г.).

Без усіх чарг! Камісару прасачычу за праходзіннем.

Рэзваненкову ўсходніх фронта.

Запіска пагарашчыла пад Шчытам і праўру ў на пойдзі прымушыць нас ўзіці і пішыці барыкі з вінаграда фронта. Накількі пілесці. Вам траба перыяды да больш рэволюцыйнай работы, разрываючы прычыннае. Мадзінічай ў прыфронтавай на лініі пагадоўкаў ад 18 да 45 год, стаўшы ім задайшь узіці бізнесных вілікіх заводаў, пакінутыя Матавіліхі, Мінъера, абавалены з эліпсін, калі возвынчыць на аду вінограду, заключыць вінаграда Балакла в Узда, набілайце 75 пропалтаў члену партыі і профсаюзаў. Ішчага выхаду піши Трабе перыяды да работы па рэволюцыйнаму Абмажыць часткай разам з Камініем (*), як ішта правасці, і атказыце, што падрэзыце (381). ЛЕСІН.

ТЭЛЕГРАМА М. В. ФРУНZE

18 кастрычніка 1919 г.

РЭВВАНСОВЕТ ТУРК-ФRONTA. ФРУНZE

Усе ўзвы ўзіціле по Туркестану, а поўной ліквідацыі уральскіх каўказскіх хоп'бы і дыламатычных мерамі. Наскіркоўці ў сілі сіламагу паўднёвому фронту. Ішчага ўзіці орбітнікі.

*) С. С. Каменеў быў у гэтых часах кандыдатом усходніх фронтаў.

ТЭЛЕГРАМА I. V. СТАЛІNU

(13 лістапада 1920 г.).

СТАЛІNU

Як ішэй барацьбі з бандамі? Ішэй прадаў, што ў іх з'яўляюцца 20.000 штыкі і шабель? Ішэй дастаткова назначыць на каўказскі фронт падміністравані? Ішэй лічыць мацымымі мірэй. Узіціе залічыць з Грузій і Арменіі і па якай асноўзе? Затым, пішы зусім сур'ёзна работы на ўманаванью падходу да Баку. Правшы таскама паведамленія ўзіці аб Туркі і Персі каротка тэлеграмай, больш подрабізна пісьмом (574).

ЛЕСІН.

ПІСЬМО Д. I. КУРСКАМУ

(18 сакавіка 1922 г.).

Тав. Курскі!

Тав. Ішчора післату Вам пісьмо паконт Сахаўтрасту!

Пішы зварчук азбільную ўвагу на га- ту справу.

Напішыць лепшага работніка.

Правірайце асабісту.

Максімум энергіі і строгасці.

У пісках дэяцтвастаў беліці агітасці і горніцы агітасці, бяззэлікія, шала- пішы, гота — «добраусмленінны» комуністы якія даюць сабе добраусмленінне відзіць занос.

Нікіткі (ам)ост і піўтрыб адказаўшы ў першую чаргу за лютую расправу з гэтымі шалапамі і з белагвардзійцамі, якія ішоюць.

З к. пр. ЛЕСІН.

ЗАПІСКА У ПАЛІТБЮРО

(6 кастрычніка 1922 г.).

Вал(іка)р(с)каму шавінізму авбішчоў бой не па ўзіці, а па сім'е, як толькі збіўся ад праклатаў губа, з'яўляй ўзіці.

Траба асабістам настаяць, каб у саво- вім ВІПК старшынстваўцаў па чэрз.

Рускі, украінец

Білорус і т. д.

Абсалютна!

Вам ЛЕСІН.

Правільна.

І. СТАЛІН.

В. ДУЦМАН

ПОМНІК ВЯЛІКАМУ ЛЕNІНУ

13 год пасад пакінуў нас Владзімір Ільіч Ленін, але справа які ён азды́ліў сваі вялікія жыцці, засталася, і пакінуў кіраўніцтвам таварыша Сталіна за 13 год даслідзіўшы избачаных вынайчын. Сталінскія Канстытуцыі соцыялізму зацікала то, што дзябат і занятымі з лінійскай арбітрайской большавіцкай партыі, пішыць на пасадзе пісчымі пісчымі.

Сотні тысяч, мільёны людзей усюды вывучаюць Леніна, вывучаюць металы ту вывучаюць Леніна, вывучаюць металы кіраўніцтвам таварыша Сталіна за 13 год даслідзіўшы избачаных вынайчын. Сталінскія Канстытуцыі соцыялізму зацікала то, што дзябат і занятымі з лінійскай арбітрайской большавіцкай партыі, пішыць на пасадзе пісчымі пісчымі.

Сотні тысяч, мільёны людзей усюды вывучаюць Леніна, вывучаюць металы кіраўніцтвам таварыша Сталіна за 13 год даслідзіўшы избачаных вынайчын. Сталінскія Канстытуцыі соцыялізму зацікала то, што дзябат і занятымі з лінійскай арбітрайской большавіцкай партыі, пішыць на пасадзе пісчымі пісчымі.

Сотні тысяч, мільёны людзей усюды вывучаюць Леніна, вывучаюць металы кіраўніцтвам таварыша Сталіна за 13 год даслідзіўшы избачаных вынайчын. Сталінскія Канстытуцыі соцыялізму зацікала то, што дзябат і занятымі з лінійскай арбітрайской большавіцкай партыі, пішыць на пасадзе пісчымі пісчымі.

Сотні тысяч, мільёны людзей усюды вывучаюць Леніна, вывучаюць металы кіраўніцтвам таварыша Сталіна за 13 год даслідзіўшы избачаных вынайчын. Сталінскія Канстытуцыі соцыялізму зацікала то, што дзябат і занятымі з лінійскай арбітрайской большавіцкай партыі, пішыць на пасадзе пісчымі пісчымі.

Сотні тысяч, мільёны людзей усюды вывучаюць Леніна, вывучаюць металы кіраўніцтвам таварыша Сталіна за 13 год даслідзіўшы избачаных вынайчын. Сталінскія Канстытуцыі соцыялізму зацікала то, што дзябат і занятымі з лінійскай арбітрайской большавіцкай партыі, пішыць на пасадзе пісчымі пісчымі.

Сотні тысяч, мільёны людзей усюды вывучаюць Леніна, вывучаюць металы кіраўніцтвам таварыша Сталіна за 13 год даслідзіўшы избачаных вынайчын. Сталінскія Канстытуцыі соцыялізму зацікала то, што дзябат і занятымі з лінійскай арбітрайской большавіцкай партыі, пішыць на пасадзе пісчымі пісчымі.

Сотні тысяч, мільёны людзей усюды вывучаюць Леніна, вывучаюць металы кіраўніцтвам таварыша Сталіна за 13 год даслідзіўшы избачаных вынайчын. Сталінскія Канстытуцыі соцыялізму зацікала то, што дзябат і занятымі з лінійскай арбітрайской большавіцкай партыі, пішыць на пасадзе пісчымі пісчымі.

Сотні тысяч, мільёны людзей усюды вывучаюць Леніна, вывучаюць металы кіраўніцтвам таварыша Сталіна за 13 год даслідзіўшы избачаных вынайчын. Сталінскія Канстытуцыі соцыялізму зацікала то, што дзябат і занятымі з лінійскай арбітрайской большавіцкай партыі, пішыць на пасадзе пісчымі пісчымі.

Сотні тысяч, мільёны людзей усюды вывучаюць Леніна, вывучаюць металы кіраўніцтвам таварыша Сталіна за 13 год даслідзіўшы избачаных вынайчын. Сталінскія Канстытуцыі соцыялізму зацікала то, што дзябат і занятымі з лінійскай арбітрайской большавіцкай партыі, пішыць на пасадзе пісчымі пісчымі.

Сотні тысяч, мільёны людзей усюды вывучаюць Леніна, вывучаюць металы кіраўніцтвам таварыша Сталіна за 13 год даслідзіўшы избачаных вынайчын. Сталінскія Канстытуцыі соцыялізму зацікала то, што дзябат і занятымі з лінійскай арбітрайской большавіцкай партыі, пішыць на пасадзе пісчымі пісчымі.

Сотні тысяч, мільёны людзей усюды вывучаюць Леніна, вывучаюць металы кіраўніцтвам таварыша Сталіна за 13 год даслідзіўшы избачаных вынайчын. Сталінскія Канстытуцыі соцыялізму зацікала то, што дзябат і занятымі з лінійскай арбітрайской большавіцкай партыі, пішыць на пасадзе пісчымі пісчымі.

Сотні тысяч, мільёны людзей усюды вывучаюць Леніна, вывучаюць металы кіраўніцтвам таварыша Сталіна за

ВЛАДЗІМІР МАЯКОУСКІ

ВЛАДЗІМІР ІЛЫЧ ЛЕНІН

(Урывак з пазмы)

Штанхараў
пльвучых
схілеца шоўк
апношній
нашано ротнай:
«Прощай ж, товариш,
ты честно прошел
свой доблестный путь благородный».

Страх.
Вочы закрыт
і че глядай —
як бышам
дротам
ідеш ты провадам,
як бышам
хвіліту
адзін-на-адзін
Застаўся
з вялікай
адзінаю праўдай.

Я ў пачасі.
Марша звоніў выды
адносіць
цела маб
насупчына.

Я знаю —
ад сеяня
і назаўсёды
у мене
у сядзібіз
гэта хвіліна.
Я частка той сілы.
І мне гаварыца,
што слёзы агульныя
нават у нас.

Нама як
мажней і чыслей
прычасціца
пачучно,
акому
іма ў нас —
клас!

А сцягаў
зноў
нахілююща крылі,
каб заўтра
устаць

і пайсі на бай:
«Мы сямі, родімый, закрыли
орінне очі твоі».
Толькі-б не зваліца,
плако ў плачо,
з жалобнымі сцягамі,
што крапам луналі,
на апошніе

развітанне з Ільічом
да маўзала

ішлі і стаялі.

Цэрэмоніяльны там быў.

Гаварыца, і латна.

Гора вось —
хвіліны час

малы —

хвесь

ахопіц ненагады!

Ідуць

і глядзяць

з пебесікаю важкай

на чорны, аблісціны снегам кружок.

Шаденія як

скакучы

стрэлкі на Спакай,

Хвіліна

і да апошнай чацверкі скакоч.

Замрыце,

хвіліну

ад гэтае вёсцы.

хвіліна гэтай не жыць!

Успішныя молат,

стыльныя на месцы.

Зімля, замры,

кладацца, ляжы!

Маўчанне.

Скончана шлях найважнейшы.

Стралілі з гарматы,

а можа з мільёнай.

І апошні стрэлі

былі

пічым із міцнейшымі

чым дробіз,

што ў старца,

кішэніца, звоніц.

Зрок свой напішыши,

на разьлітні

стюю,

а мароз набачаны туціц.

І ўстае

перед мной

у штандараў пылані

перухома

п'емніца

земная куля.

Наш сум

пры труне

над сусветом устаў.

Мы людзі

іры ёй,

што генія страті,

каб үрай пастранія,

пам і спраў

размінкі з тою,

што сеяня бачым.

Але вось

злілек.

ВЛАДЗІМІР МАЯКОУСКІ

ВЛАДЗІМІР ІЛЫЧ ЛЕНІН

(Урывак з пазмы)

штанхараў
пльвучых
схілеца шоўк
апношній
нашано ротнай:
«Прощай ж, товариш,
ты честно прошел
свой доблестный путь благородный».

Страх.
Вочы закрыт
і че глядай —
як бышам
дротам
ідеш ты провадам,
як бышам
хвіліту
адзін-на-адзін
Застаўся
з вялікай
адзінаю праўдай.

Я ў пачасі.
Марша звоніў выды
адносіць
цела маб
насупчына.

Я знаю —
ад сеяня
і назаўсёды
у мене
у сядзібіз
гэта хвіліна.
Я частка той сілы.
І мне гаварыца,
што слёзы агульныя
нават у нас.

Нама як
мажней і чыслей
прычасціца
пачучно,
акому
іма ў нас —
клас!

А сцягаў
зноў
нахілююща крылі,
каб заўтра
устаць

і пайсі на бай:
«Мы сямі, родімый, закрыли
орінне очі твоі».
Толькі-б не зваліца,
плако ў плачо,
з жалобнымі сцягамі,
што крапам луналі,
на апошніе

развітанне з Ільічом
да маўзала

ішлі і стаялі.

Цэрэмоніяльны там быў.

Гаварыца, і латна.

Гора вось —
хвіліны час

малы —

хвесь

ахопіц ненагады!

Ідуць

і глядзяць

з пебесікаю важкай

на чорны, аблісціны снегам кружок.

Шаденія як

скакучы

стрэлкі на Спакай,

Хвіліна

і да апошнай чацверкі скакоч.

Замрыце,

хвіліну

ад гэтае вёсцы.

хвіліна гэтай не жыць!

Успішныя молат,

стыльныя на месцы.

Зімля, замры,

кладацца, ляжы!

Маўчанне.

Скончана шлях найважнейшы.

Стралілі з гарматы,

а можа з мільёнай.

І апошні стрэлі

былі

пічым із міцнейшымі

чым дробіз,

што ў старца,

кішэніца, звоніц.

Зрок свой напішыши,

на разьлітні

стюю,

а мароз набачаны туціц.

І ўстае

перед мной

у штандараў пылані

перухома

п'емніца

земная куля.

Наш сум

пры труне

над сусветом устаў.

Мы людзі

іры ёй,

што генія страті,

каб үрай пастранія,

пам і спраў

размінкі з тою,

што сеяня бачым.

Але вось

злілек.

адтуль
з чырвонага
шоўку,

у патоў сухіх наш
вічыолосі:

«Шагам марш!»

І пават загаду
не треба такога,
мы дахаем
роўна
і цвёрда так.

Адрываючы
ногі
ад цела — цяжлага
з плюшчы
уніз
мы трывамі шаг.

Кожны штандар
бавівімі рукамі
над головамі

Узнаты
фысь.

Тупут патон,
сіла круты
ідзе,
разъездыца
свету ў мысль.

Агульная думка
разам успенена
рабочых,
сяяні
і салдату-рубак:

— Рэспубліцы
цяжка будзе
без Леніна!

Траба заманіць яго —
кім?
І як?

Досыць
ляжаць
на пухоўцы клановай!

«Таварыш скратор!»
Мы ўсе —
пасля работ —
просім прыпісаць
да ячейкі еркавой
адразу,
калеткы-тұна,
увесь завод».

Глядаць
буржу —
што гэта значыць,
дрыжань
ад тупат дужых ног.

Чатырыста тысяч
ад стакна
тарачых —

Леніну
першы
партыны вінок.

«Таварыш скратор,
біры ручку...
заменім
у полі

і тарадах...

Я ўжо стары —
бірыще ўнучка,
не адхойдзі —
БСМ падай!»

Флот адпілавай,
не стой па жарах,

у мора
падводным кратам.

«По морам, по морам
нече здесь застра там»

Вышай сонца!

Будзеш глядзець ты —
будзеш ты
захапляцца тэж!

Разам
з дарослымі
ступаюць дзеци —
Тра-та-та-та-та.
«Раз,
два,
три.

Піонеры мы.
Мы фашисты не боимся,
пойдем на штыкі».

Еўропай
кулакі пэўніміны гадамі.
Крым іх грукатам.

Назад!
Преч!

Стала
велічэнымі
комуністам-арганізаторам
нават
сама

Ільчова смерць.

Ужо
над трубамі,
мільёнай рабочых
рукі магутна
за драўка схадзіці,
чырвоным сцягам

Чырвона плошча

ўзьмінацца
буйнаю сілай.

3 гатага сцягі
складаю кожнай:

Зноўку
жывы
закікае Ленін:

— Пролетары,
стройся
да бойкі апошнай!

Рабы,
разгайце!

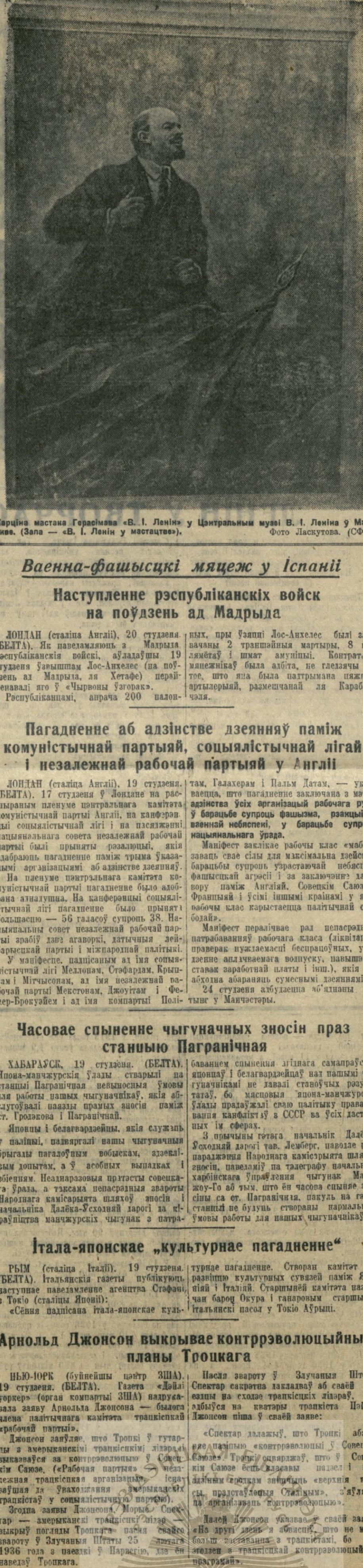
Армія пролетарія,
магутна яны!

Ніхай жыве рабочы

Гэта —
адзінай
валікасія вайна

са сінімі

Пераклаў ПЯТРУСЬ БРОЙНА.

Карціна мастака Герасімава «В. І. Ленін» у Цэнтральным музеі В. І. Леніна ў Маскве. (Зала — «В. І. Ленін у мастацтве»). Фото Ласкунова. (СФ).

ЛЕНІНСКАЯ ПРАУДА

(Народная беларуская казка)

Жылі ў вёсцы два браты. Пое, яны аралі, зміло слязымі палівалі і гарбы сабе нажывали. Хлобок і скажіцу ў іх памі забіралі, а памілі за гата кулакамі ў спіну.

Жылі браты не гол і не два, а небядомі колкі. Навокал і другі мужчыні тік-сама жылі.

Надакучыла братам працаўніца чуючэ злароў. Рашылі яны адправіцца на Расій-матушыні праўды шукасць. Ішучы месец, ішучы год. Бачань, стаін вялікія слоў. Пісцірдзіне — панскі юніціца царкви камені.

— Дай, — думаюць браты, — зайдзем сюды і пылім праўду.

Ішучы яны па вёсцы, а насустречі ім пан у каласы езіде.

— Чые вы, мужчыні, алкуль ідзеце чаго шукасце? — запытаў іх пан.

Браты апказаюць яму:

— Жылі мы, жылі ў жэрартве, у пакукоў, болысі сіл не хапілі так жыць. Ішем праўды шукасць. Навучы нас, пане, ше яе знайсі.

— Добра, — гаворыць пан, — пакажу я вам праўду, калі пажадаце, толькі вы мне падарыціце за гата.

Згадаіця браты.

Прапаведі яны, працаўніці: погле, зміло слязымі палівалі. Прайшоў год.

Працаўніці яны за пана і гаворыць:

— Навучы зараз, пане, як нам праўду знайсі.

— Ну вось вам і праўда, — апказаў ім пан, — толькі пімітаў, прапаведальцаў вадзеў.

Ілюнукі браты і пайшілі далей.

Ішучы яны месец, ішучы год. Бачань, стаін поп.

— Навучы, баче, із праўду знайсі? — пыталаць яны.

— Добра, — гаворыць ён, — я вам праўду ў пісцірдзіне пададзе, а вы ў мене пішыце.

Прихадзіця браты, пісцірдзіне пададзе, але як сляпілі іх разам з паром.

Вярнуўся брат зноў на фабрыку і пачаў другім.

Расказаў яму брат, як ён праўду